

РИСУВАННЯ ФОРМ АРХІТЕКТУРНИХ СПОРУД

Іванов М., студ. гр. А-243

Науковий керівник – Коншина О.М., старший викладач (кафедра Рисунка, живопису та архітектурної графіки, кафедра Дизайну архітектурного середовища, Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Анотація. Нині багато архітекторів та архітектурних університетів почали відмовлятися від креслення. Ця тенденція призводить до збіднення самої архітектури як науки. У статті наводяться деякі причини, чому рисунок відіграє дуже важливу роль у творчості архітектора.

Рисування форм архітектурних споруд у специфіці архітектурних шкіл є найважливішим та необхідним навчально-методичним матеріалом, де головним завданням є необхідність засвоєння та закріплення основних принципів та методів конструктивно-структурного рисунка. У студентів архітектурних шкіл рисунок має свою специфіку, характерні особливості вираження думок або ідей, виступає як попередній пошуковий матеріал у вигляді ескізів або начерків [1].

Студентам необхідно засвоїти повною мірою всі завдання навчального рисунка, починаючи від конструктивної логіки побудови, далі методично, послідовно вести роботу над рисунком до його певної завершеності за допомогою світлотіні, з урахуванням передачі характеру моделі, пропорції, перспективи, об'ємної форми. Без цього неможливо достатньо пізнати композиційно-художні закономірності, стильові особливості, конструктивно-художню логіку побудови частин, деталей і всієї архітектурної єдності.

Рисування елементів архітектури та їх деталей дозволяє студентам поступово, у міру набуття певних знань та навичок, перейти до зображення з натури малих архітектурних форм, окремих фрагментів та споруд та цілих архітектурних комплексів, у тому числі інтер'єрів, екстер'єрів та архітектурного середовища.

У процесі рисування архітектури відбувається накопичення художніх та технічних способів та прийомів зображення. Але це не єдине джерело набуття цих якостей. Важко переоцінити в цьому роль супутніх дисциплін, які дають велику та корисну інформацію, знання та практичні навички [2]. До цих дисциплін відносяться нарисна геометрія, теорія конструкцій, історія мистецтв та архітектури, живопис, скульптура та, звичайно, архітектурне проектування. Рисування архітектурних споруд як моделей, що є особливо цікавим навчально-методичним матеріалом, всебічно розвиває об'ємно-просторове мислення майбутніх архітекторів. Виконання вправ на архітектурну тему має багатопланові цілі. Це, по-перше, набуття та подальший розвиток образотворчих навичок, глибоке освоєння всіх закономірностей реалістичного рисунка, розвиток композиційних здібностей студента.

По-друге, вивчення попереднього досвіду в архітектурі та будівництві, накопичення матеріалу для своєї творчої роботи. І хоча засобами фотографії це можна було зробити швидше, проте байдужа фіксація всього, що потрапляє в об'єктив фотоапарата, не може замінити живого сприйняття. У рисунку відбивається головне, робляться акценти, словом, йде відбір матеріалу, рисунок відбиває зацікавленість автора, у ньому є «жива душа».

По-третє, набуття таких навичок та умінь, які надалі послужать основою індивідуального професійного архітектурного рисунка [3].

Важливим питанням під час зображення архітектури є вибір образотворчого матеріалу. Архітектурні рисунки виконуються у різній техніці, але основним є лінійний спосіб зображення. Для цього використовується олівець, перо, пензель тощо. Тобто такий матеріал, який виховує точність у роботі, що є надзвичайно важливим у роботі архітектора. Для виявлення окремих характеристик архітектурних форм (матеріалу, фактури, освітленості) та надання рисунку більшої наочності та виразності використовується тон, світлотінь, колір.

Архітектурний рисунок має свою специфіку, що впливає з його призначення та діяльності, він індивідуальний і місце його в творчому процесі кожного майстра своє. Він – продукт творчої, розумової роботи архітектора, наочний вираз його ідей, варіантів архітектурно-проектних пропозицій. За своїм характером – це начерки, ескізи, виконані на папері чи кальці, тобто попередній, пошуковий матеріал. Це творча «кухня», як іноді називають цю стадію роботи. З іншого боку, такий рисунок може бути й остаточним, що входить до складу проектної документації та розкриває конструктивний та художньо-пластичний задум створюваної споруди. Ці рисунки, як правило, відрізняються умовністю зображення, лаконічністю, масштабністю, за своїми графічними засобами стримані, у них мають бути добре виявлені пропорції, зв'язок архітектури з навколишнім середовищем.

У навчальному рисунку з архітектурних споруд та навколишнього середовища має бути відображення перерахованих вище якостей. Але це зовнішня сторона. Головне ж під час навчального зображення архітектури – необхідність міцно закріпити принципи та методику конструктивно-структурного рисунка. Як об'єкти для зображення можна взяти як пам'ятники архітектури, так і сучасні споруди. Важливо, щоб архітектура цих об'єктів відрізнялася чистотою стилю. Послідовність вправ приблизно така: зображення з натури простих архітектурних деталей, деталей з орнаментом, малих архітектурних форм та фрагментів будівель, інтер'єрів, екстер'єрів окремих споруд та різноманітних архітектурних комплексів [4].

Висновки та результати. Головним і кінцевим результатом навчання рисунку в архітектурній школі, є не тільки вміння зображати архітектуру з натури, але й вміти рисувати її за пам'яттю і, головне, з уяви, тобто складати та вміти зобразити свій твір. Для досягнення цього, протягом усього курсу навчання виконується ряд вправ з рисування перспектив геометричних композицій, інтер'єрів та екстер'єрів споруд за заданими ортогональними проекціями – планами, фасадами, розрізами. Вивчення об'єктів у процесі рисування є різнобічною та повною працею. Важливо розібратися і зрозуміти план споруди – основу для побудови всієї форми, розрізи, фасади та зробити відповідні позначки на аркуші паперу. Глибоке вивчення об'єкта дозволяє вибрати таку точку зору, яка найбільш повно розкриє характеристику споруди, що зображується, що вирішує по суті композицію рисунка. Вивчення об'єкта та вибір погляду супроводжується виконанням ескізів. Ескіз, обраний для остаточного виконання рисунка, повинен відповідати принаймні таким питанням: формат образотворчої площини, розмір зображення у ньому, місце лінії горизонту, ракурс, виконавський матеріал.

Виконання ескізів – це дуже важливий навчально-виховний процес і вимагає зосередженого і вдумливого ставлення. Основа для рисування архітектури – вміння зображати з натури та за уявою геометричні фігури і тіла в будь-яких положеннях, вміння ділити криві та прямі відрізки на будь-яку кількість частин з урахуванням перспективних скорочень. Вільне рисування геометричних обсягів та фігур, знання закономірностей лінійної та повітряної перспективи допоможуть учню легко та швидко помічати на папері загальну форму як деталей, так і цілих архітектурних комплексів.

Література:

1. О.Г. Максимов. Рисунок в профессии архитектора. М.: Стройиздат, 1999.
2. С.В. Тихонов. Рисунок: Учебное пособие для вузов. М.: Стройиздат. 1995
3. А. Н. Колосенцева. Учебный рисунок (интерьер, экстерьер). Мн.: БГПА, 1998. 108 с.
4. С.В. Тихонов, Рисунок: учебник для вузов. М.: Архитектура-С, 2004. 296 с.